

بسمه تعالی

اندیشکده راهبردی تبیین

نشانی اینترنتی: www.tabyincenter.ir

پست الکترونیکی: info@tabyincenter.ir

کلیه حقوق مادی و معنوی این گفتگو متعلق به اندیشکده راهبردی تبیین است. تکثیر، انتشار و یا واگذاری آن به دیگران تنها با ذکر منبع مجاز است.

بررسی تشکیل کابینه جدید در لبنان در گفتگو با دکتر محمد ایرانی

بهمن‌ماه ۱۳۹۲

گروه منطقه‌ای اندیشکده راهبردی تبیین

- وزن کابینه‌ی تشکیل شده‌ی کنونی لبنان بیشتر به نفع کدام جناح است؟ قضیه‌ی این که ۸-۸-۸ رعایت نشده و ۹ نفر از اعضای ۱۴ مارس در این کابینه حضور دارند چیست؟ نحوه‌ی تعامل احزاب و گروه‌ها با این کابینه چگونه می‌تواند باشد؟

- تقریباً ۱۱ ماه طول کشید تا آقای "تمام سلام" موفق بشود کابینه‌ای را از گروه‌ها و احزابی که در آینده‌ی سیاسی لبنان نقش خواهند داشت، تشکیل دهد. البته در این مدت آقای "نجیب میقاتی" کابینه‌ی گذار از این مرحله را سرپرستی می‌کردند، اما این کابینه هیچ گونه اختیاری را در تصویب و یا رد قانونی نداشتند که بتواند به بهبود اوضاع کمک کند، لذا فقط به عنوان دولت گذار محسوب می‌شد. در عین حال این ۱۱ ماه گویای یک سری از واقعیت‌هایی در صحنه‌ی لبنان بود مبنی بر این که مسائل مربوط به سوریه همیشه به صورت دوجانبه تأثیرگذار است. به عبارتی ۱۴ مارس به عنوان حامی مخالفین حکومت بشار اسد و ۸ مارس به عنوان جریان پشتیبان دولت موجب شد تا آقای تمام سلام قدرت شکل‌گیری یک کابینه را به راحتی نداشته باشد. هم زمان نشست‌هایی هم تحت عنوان نشست‌های گفتگوهای ملی وجود داشت که آن هم در هاله‌ای از ابهام قرار گرفته بود و تشکیل نمی‌شد. اما یک سری از تحولاتی که در منطقه رخ داد- از جمله ناامیدی از این که سوریه راه حل نظامی ندارد و هیچ کدام از طرف‌های موجود در منطقه که تا الان حاضر نبودند این را بپذیرند، اعتراف کردند که این مسئله باید از طریق سیاسی حل شود- تأثیر خودش را بر لبنان گذاشت و گروه‌های مختلف توافق کردند در کنار همدیگر بنشینند و آقای تمام سلام بعد از ۱۱

ماه کابینه‌ای را شکل داد که به صورت رسمی اعلام شد که متشکل از سه گروه ۸ نفری است و وی اکنون ریاست کابینه‌ای را به عهده دارد که در گذشته ۳۰ وزیر و اکنون ۲۴ وزیر دارد. اتفاقی که افتاد این بود که جریان ۱۴ مارس احساس می‌کرد در موضع سوریه دست برتر را دارد اما در نهایت مجبور شد که دیدگاه‌های مربوط به ۸ مارس و دیدگاه‌های حزب الله را تا حدودی بپذیرد و شخص تمام سلام که گرایش‌های ایشان بیشتر به سمت عربستان و ۱۴ مارس بوده، مجبور به پذیرش احزاب و گروه‌های حاضر در صحنه‌ی سیاسی لبنان شد. این در نوع خود می‌تواند دستاورد بزرگی برای جریان مقاومت باشد. در حالی که جریان‌ات منطقه‌ای و بین‌المللی تلاش داشتند حزب الله و مقاومت را از صحنه‌ی سیاسی لبنان دور نگه دارند و اجازه ندهند که این دولت شکل بگیرد اما این اتفاق افتاد.

– عزم این کابینه نسبت به قضیه‌ی تروریسم چگونه خواهد بود؟

– تجمع گروه‌ها به معنای پایان منازعات سیاسی در لبنان نیست. چندان که مشاهده می‌کنید کماکان مواضع ۱۴ مارس به قوت خود باقیست و همچنان تند است و اعتقاد دارند که باید در تمام تصمیم‌گیری‌های دولت تأثیر مستقیم داشته باشند؛ به عبارت دیگر نمی‌خواهند جریان ۸ مارس که نزدیک به حزب الله است، مثل زمان دولت "نجیب میقاتی" تأثیرگذار باشد. اما به نظر می‌رسد که اتفاقات و انفجارات اخیر لبنان خود به خود صحنه‌ی لبنان را به سمت و سویی برده که دولت این کشور و در رأس آن آقای تمام سلام

مجبور است در ضمن اولویت‌های کاری خودش، مسئله‌ی جلوگیری از بی‌ثباتی و مقابله با تروریسم را اعلام کند و این موضوع کمک می‌کند به این که جریان مقاومت- که امروز قربانی توطئه‌های منطقه‌ای و بین‌المللی است- بتواند هم چنان صحنه‌ی داخلی لبنان را با کمک ارتش در دست داشته باشد و اجازه ندهد که تنها جریان ۱۴ مارس موثر در صحنه باشد.

- بازتاب بین‌المللی تشکیل چنین کابینه‌ای چگونه است؟

- این که تنها یک جریان بتواند صحنه‌ی سیاسی لبنان را در دست بگیرد، در واقعیت امری منتفی است. از ابتدای شکل‌گیری دولت‌های ملی، اصولاً سرنوشت لبنان به صورت تفاهمی بوده است؛ یعنی تمام احزاب و گروه‌ها برای تشکیل هر کابینه‌ای باید به توافق برسند. در غیر این صورت سرنوشت آن کابینه حتماً توأم با شکست خواهد بود. بنابراین با شکل‌گیری تفاهمی چنین کابینه‌ای، واکنش‌های بین‌المللی مثبت بوده است. اگرچه ملاحظات نسبت به حضور حزب الله در کابینه است، اما به هر صورت حزب الله جزئی از جامعه‌ی لبنان است و این امر مسبوق به گذشته نیز می‌باشد. ضمن این که می‌توان گفت جریان ۸ مارس می‌تواند تأثیر مستقیمی بر انتخابات ریاست جمهوری ۲ ماه آینده نیز داشته باشد.

- با توجه به این که اکنون "اشرف ریفی"، از سران تندروی ۱۴ مارس به عنوان وزیر دادگستری بوده و از سویی دیگر واگذاری وزارت ارتباطات به همین جریان بر خلاف سنت گذشته‌ی لبنان - که مرسوم بوده است تحت تدبیر جریان حزب الله و هم پیمانان او باشد - است، آیا چنین تحولاتی در آینده باعث اختلاف سیاسی در کابینه خواهد شد؟

- همان طور که اشاره کردم شکل‌گیری کابینه به معنای پایان اختلافات نخواهد بود و آن چه که موجب می‌شود اختلافات کاهش پیدا کند، نشست‌ها و گفتگوهای ملی است. تا زمانی که این نشست‌ها شکل نگیرد این اختلافات اجتناب ناپذیر است. بنابراین باید شرایط روز را در نظر بگیریم. همه‌ی تلاش‌های منطقه‌ای و بین‌المللی بر این بود که جریان ۱۴ مارس پیروز این صحنه باشد، لذا فشارهای زیادی به تمام سلام وارد کرده بودند که از جریان ۸ مارس هیچ وزیری را انتخاب نکند. این که حالا ریفی به عنوان وزیر کشور نامزد شده بود - و البته صدارت ایشان بر وزارت کشور فاجعه‌ای محسوب می‌شد - با فشارهای ۸ مارس و حزب الله، تمام سلام پذیرفت که ریفی از صدارت یک وزارتخانه‌ی امنیتی کنار برود. تصور می‌کنم توافقی پنهانی شکل گرفته است تا با توازن نسبی، کابینه شکل بگیرد.